

GHIDUL CETĂȚEANULUI
PENTRU ACCESUL LA
INFORMAȚIILE DE INTERES PUBLIC

Dacă sunteți funcționar public, ales local, dacă lucrați pentru o organizație neguvernamentală sau dacă sunteți un cetățean, acest ghid vă va introduce în modul de exersare al unui **DREPT** al dumneavoastră: **ACCESUL LIBER LA INFORMAȚIILE DE INTERES PUBLIC.**

ACCESUL LA INFORMAȚIE nu este o favoare, este **UN DREPT!**

DE CE AVEȚI NEVOIE DE ACEST DREPT?

Pentru că :

- plățiți taxe si impozite statului;
- sunteți responsabil si vreți să știți cum este gestionat banul public;
- cei pe care i-ați ales trebuie să își respecte promisiunile;
- funcționarii din instituțiile publice sunt în slujba dumneavoastră și nu invers;
- administrația publică este din ce în ce mai transparentă;
- pur și simplu este **DREPTUL DUMNEAVOASTRA!**

Ce înseamnă informații de interes public?

Toate informațiile care se referă la/ sau rezultă din activitățile unei instituții sau autorități publice ori ale unei regii autonome care utilizează bani publici sunt informații de interes public și oricine le poate cunoaște. Excepțiile sunt detaliate de Legea nr.544/2001 și privesc unele categorii de informații din domenii ca: siguranța națională, activitățile comerciale, datele personale sau procedurile judiciare.

Cum poți afla informații de interes public?

Informațiile de interes public pot fi comunicate din oficiu de autoritățile/ instituțiile publice sau ca urmare a cererii tale.

Autoritățile și instituțiile publice sunt obligate să le pună la dispoziție, din oficiu și într-o formă accesibilă și concisă, informații cum ar fi:

- cele despre organizarea și funcționarea lor;

- datele lor de identificare (denumire, adresă, numere de telefon, fax, adrese electronice);
- sursele financiare, bugetul sau bilanțul contabil.

Dacă dorești să obții o informație de interes public, adresează o cerere direct autorității/instituției publice, indiferent dacă este vorba despre o informație care trebuie pusă din oficiu la dispoziția publicului său nu.

Cererea trebuie să cuprindă:

- informația solicitată;
- denumirea și sediul autorității/instituției publice;
- numele, prenumele și semnătura ta și adresa unde să îți se comunice răspunsul (atenție, legea nu prevede că trebuie să indici domiciliul tău, ci doar adresa unde soliciți să îți se comunice răspunsul, adresă care poate fi alta decât domiciliul – conform art. 6 al. 3 lit. c din Legea nr. 544/2001).

Trimite cererea prin poștă. Dacă ai adresat greșit cererea, autoritatea/instituția publică trebuie să o trimită autorității competente în 5 zile de la primire și să te informeze despre aceasta.

După ce a primit cererea ta, **autoritatea/ instituția publică este obligată să îți răspundă:**

- în 5 zile, dacă refuză să îți comunice informația;
- în 10 zile, comunicându-ți informația sau înștiințarea că informația este complexă și sunt necesare 30 de zile pentru un răspuns;
- în 30 de zile, comunicându-ți informația complexă solicitată.

Pentru jurnaliști, există o reglementare specială, favorabilă acestora:

- Informațiile de interes public solicitate verbal de către mijloacele de informare în masă vor fi comunicate, de regulă, imediat sau în cel mult 24 de ore (art. 8 al. 5 din Legea nr.544/2004). În cazul informațiilor solicitate în

scris de către mijloacele de informare în masă, se aplică regulă din art. 29 lit. a din Hotărârea Guvernului nr.123/2002, care prevede că structurile sau persoanele responsabile de relația cu presa a instituției sau autorității publice respective sunt obligate să furnizeze ziariștilor, prompt și complet, orice informație de interes public care privește activitatea instituției sau autorității publice pe care o reprezintă.

- **Legea nu prevede pentru jurnaliști vreo condiție de acreditare pentru a solicita și a primi informații de interes public.** De altfel, nici “simplii cetățeni” nu au nevoie de vreo acreditare/ permis pentru a solicita și obține informații de interes public. Acreditarea este necesară numai pentru prezența fizică a jurnalistului în sediul sau la activitățile autorității ori instituției publice, la care accesul presei este permis. (art. 30 al. 1 din H.G. nr. 123/2002)

Ce faci dacă autoritatea publică refuză să-ți comunice informația solicitată?

În cazul în care autoritatea publică:

- ți-a comunicat că refuză să-ți transmită informația solicitată;
- nu ți-a răspuns în nici un fel;
- ți-a răspuns necorespunzător/parțial,

Ai la dispoziție 2 opțiuni:

- 1) formulezi o reclamație administrativă (la conducătorul respectivei autorități/instituții publice)
- 2) **în paralel** cu formularea reclamației administrative sau direct, fără a formula o astfel de reclamație, te adresezi tribunalului (dai în judecată autoritatea/ instituția publică)

Important! Nu trebuie să aștepti răspuns la reclamația administrativă, pentru că poți pierde termenul de acțiune în instanță. E bine să mergi în

paralel cu cele două căi (în interiorul celor 30 de zile), iar dacă răspunsul la reclamație te va mulțumi îți poți retrage atunci acțiunea din instanță.

Dacă formulezi o reclamație administrativă, aceasta trebuie să cuprindă aceleași mențiuni ca și cererea inițială, plus motivele pentru care consideri că legea a fost încălcată. Trimite reclamația conducătorului autorității publice, **în termen de 30 de zile** de când ți s-a comunicat refuzul, de când trebuia să ți se răspundă sau de când ți s-a răspuns necorespunzător. Modele de reclamație administrativă sunt prezentate în anexele 2a și 2b la H.G. nr. 123/2002 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 544/2001.

Dă instituția în judecată. E gratis, dar...

Dacă te adresezi direct tribunalului, în plângere trebuie să ceri ca instanța de judecată să constate că informația solicitată este de interes public și să oblige autoritatea/instituția publică să ți-o comunice în scris într-un termen determinat.

Depune plângerea, la alegere, la tribunalul în a cărei rază teritorială domiciliezi sau la tribunalul în a cărei rază teritorială se află sediul autorității/instituției publice, **în termen de 30 de zile** de când ți s-a comunicat refuzul, de când trebuia să ți se răspundă sau de când ți s-a răspuns necorespunzător. **Nu datorezi nici o taxă de timbru pentru plângere.**

Secția de contencios administrativ a tribunalului va judeca plângerea ta. Dacă nu ești mulțumit de soluția instanței, poți să o ataci cu recurs, pe care îl depui la tribunal, în termen de 15 zile de când ți-a fost comunicată hotărârea. Nu datorezi nici o taxă de timbru pentru recurs, care va fi judecat de curtea de apel. Hotărârea curții de apel (sau hotărârea tribunalului atunci când nu a fost atacată cu recurs) este definitivă.

Instituția/autoritatea publică obligată prin hotărâre judecătorească definitivă să îți comunice informația trebuie să o facă fără vreo înștiințare sau somație prealabilă. Comunicarea informației se face în termenul prevăzut în cuprinsul hotărârii judecătorești, iar în lipsa unui astfel de termen, în cel mult 30 de zile de la data rămânerii definitive a hotărârii.

Important! Acțiunea în instanță este gratuită, nu trebuie să plătești nicio taxă.

Aceleași reguli de procedură privind formularea reclamației administrative și sesizarea instanței de judecată se aplică pentru orice solicitant de informații, inclusiv ziaristi/ mijloace de comunicare în masă.

Dacă solicitarea (cererea) de informații a fost formulată de ziarist (semnată ca persoană fizică, dar cu mențiunea că este ziarist), reclamația administrativă și acțiunea în instanță vor fi formulate de și în numele aceluși ziarist, iar nu de către ziarul/organul media la care activează.

Numai dacă respectiva cerere de informații nu a fost formulată în numele ziaristului, ci în numele ziarului/organului de presă (ceea ce presupune că acea cerere să fie semnată nu de ziarist, ci de persoana cu funcție de conducere care poate angaja juridic ziarul/organul de presă), reclamația administrativă și acțiunea în instanță vor fi formulate de și în numele ziarului/organului de presă.

Modele de cereri și plângeri administrative:

Model cerere de informații publice

Model reclamație administrativă

Nr.....

CERERE
de informații de interes public

Denumirea autorității sau instituției publice: _____

Sediul/Adresa: _____

Data: _____

Stimate domnule/Stimată doamnă _____

Prin prezenta formulez o cerere conform Legii nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public, cu modificările și completările ulterioare. Doresc să primesc o copie de pe următoarele documente (petentul este rugat să enumere cât mai concret documentele sau informațiile solicitate):

Doresc ca informațiile solicitate să îmi fie furnizate:

Pe e-mail, la adresa:	
Pe e-mail în format editabil: la adresa:	
Pe format de hârtie, la adresa:	

Sunt dispus să plătesc costurile aferente serviciilor de copiere a documentelor solicitate (dacă se solicită copii în format scris).

Vă mulțumesc pentru sollicitudine,

semnătura petentului

Numele și prenumele petentului: _____

Adresa la care se solicită primirea răspunsului/E-mail : _____

Profesia (opțional) : _____

Telefon (opțional) : _____

Nr.....

RECLAMAȚIE ADMINISTRATIVĂ (1)

Denumirea autorității sau instituției publice: _____

Sediul/Adresa: _____

Data: _____

Stimate domnule/Stimată doamnă _____

Prin prezenta formulez o reclamație administrativă, conform Legii nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public, cu modificările și completările ulterioare întrucât la cererea nr. _____ din data de _____ am primit un răspuns negativ, la data de _____, de la _____ (completați numele respectivului funcționar)

Documentele de interes public solicitate erau următoarele:

Documentele solicitate se încadrează în categoria informațiilor de interes public, din următoarele considerente: _____

Prin prezenta solicit revenirea asupra deciziei de refuz al comunicării/netransmitere în termenul legal a informațiilor de interes public solicitate în scris/în format electronic, considerând că dreptul meu la informație, conform legii, a fost lezat.

Vă mulțumesc pentru sollicitudine,

(semnătura petentului)

Numele și prenumele petentului: _____

Adresa : _____

Telefon : _____

Fax: _____

Nr.....

RECLAMAȚIE ADMINISTRATIVĂ (2)

Denumirea autorității sau instituției publice: _____

Sediul/Adresa: _____

Data: _____

Stimate domnule/Stimată doamnă _____

Prin prezenta formulez o reclamație administrativă, conform Legii nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public, cu modificările și completările ulterioare întrucât la cererea nr. _____ din data de _____ nu am primit informațiile solicitate în termenul legal, stabilit de lege.

Documentele de interes public solicitate erau următoarele:

Documentele solicitate se încadrează în categoria informațiilor de interes public, din următoarele considerente: _____

Prin prezenta solicit revenirea asupra deciziei de a nu primi informațiile de interes public solicitate în scris/în format electronic, considerând că dreptul meu la informație, conform legii, a fost lezat.

Vă mulțumesc pentru sollicitudine,

(semnătura petentului)

Numele și prenumele petentului: _____

Adresa: _____

Telefon : _____

Fax : _____